

ВІННИЦЬКА МІСЬКА РАДА

РІШЕННЯ

Від 25.12.2015 № 34
м.Вінниця

2 сесія 7 скликання

Про Програму поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища у м. Вінниці на 2016-2020 роки

З метою дотримання та виконання суб'єктами господарювання Закону України «Про охорону праці», забезпечення реалізації державної політики в галузі охорони праці та промислової безпеки, поліпшення організації роботи з питань охорони праці, профілактики травматизму на виробництві, керуючись частиною 22 статті 26, частиною 1 статті 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», міська рада:

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Програму поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища у м. Вінниці на 2016-2020 роки, згідно з додатком.
2. Виконавчим органам міської ради, керівникам підприємств, установ та організацій міста забезпечити контроль за виконанням поставлених завдань відповідно до заходів Програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища у м. Вінниці на 2016-2020 роки.
3. Визнати таким, що втратило чинність, рішення міської ради від 19.05.2011 року №228 «Про міську Програму поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища на 2011-2015 роки».
4. Контроль за виконанням даного рішення покласти на постійну комісію міської ради з питань охорони здоров'я та соціального захисту населення міської ради (В.Паненко).

Міський голова

С. Моргунов

Додаток
до рішення міської ради
від 25.12.2015 № 34

«ПРОГРАМА ПОЛІПШЕННЯ СТАНУ БЕЗПЕКИ, ГІГІЄНИ ПРАЦІ ТА ВИРОБНИЧОГО СЕРЕДОВИЩА У М. ВІННИЦІ НА 2016-2020 РОКИ»

1. ВСТУП

1.1. Обґрунтування

Україна як демократична, соціальна, правова держава основним Законом України визначила, що людина, її життя, здоров'я і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю.

Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність.

Відповідно до статті 43 Конституції України держава створює умови для повного здійснення громадянами права на працю, гарантує рівні можливості у виборі професії та роду трудової діяльності. Кожен має право на належні, безпечні і здорові умови праці, на заробітну плату, не нижчу від визначеної законодавством.

З прийняттям у 1992 році Закону України «Про охорони праці» було визначено основні положення щодо реалізації конституційного права працівників на охорону їх життя і здоров'я у процесі трудової діяльності, на належні, безпечні і здорові умови праці.

Прийняття Програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища у м. Вінниці на 2016-2020 роки (далі Програма) дасть можливість здійснити ряд заходів з поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища на підприємствах, установах та організаціях м. Вінниці.

Головною метою Програми є реалізація комплексу заходів щодо зниження рівня виробничого травматизму і професійної захворюваності працівників, створення належних, безпечних і здорових умов праці на підприємствах, в установах та організаціях усіх форм власності.

Виконання конкретних завдань організаційного, матеріально-технічного, наукового та нормативно-правового характеру у сфері охорони праці, подальше вдосконалення системи управління охороною праці, передусім покладається на суб'єктів господарювання.

Виконання Програми передбачає:

- розв'язання існуючих проблем у сфері охорони праці;
- формування сучасного безпечного та здорового виробничого середовища;
- мінімізація професійних та промислових ризиків травмування та загибелі працівників, професійних захворювань та аварійності на виробництві;
- зменшення видатків на ліквідацію наслідків промислових аварій, відшкодування шкоди потерпілим від нещасних випадків на виробництві;
- збереження та розвиток трудового потенціалу міста.

Ефективність виконання Програми полягатиме в оптимізації матеріально-технічних, фінансових, трудових витрат, спрямованих на поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища для забезпечення реалізації конституційного права громадян на належні, безпечні та здорові умови праці, збереження, підвищення та відновлення працездатності і функціональних можливостей працівників міста.

1.2. Цільові групи, на які впливатиме реалізація Програми

Програма спрямована на наступні категорії населення (цільові групи):

- Наймані працівники підприємств, установ та організацій міста Вінниці,
- Програма також спрямована на наступні цільові групи:
- роботодавці міста;
 - комунальні підприємства, установи та організації;
 - Вінницька міська рада, виконавчий комітет міської ради та виконавчі органи міської ради;
 - Відділення виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України у місті Вінниці Вінницькій області;
 - управління Держпраці у Вінницькій області
 - профспілкові організації підприємств, установ та організацій міста.

2. ДОСЛІДЖЕННЯ ТА АНАЛІЗ

2.1. Оцінка поточної ситуації

Складна економічна ситуація, у якій опинилася більшість підприємств, недостатність коштів на створення належних умов праці, незадовільна організація охорони праці не дають змоги істотно знизити рівень виробничого травматизму і професійної захворюваності.

Так, у 2013 році травмовано 88 чоловік, в т.ч. смертельно 1; у 2014 році травмовано 100 чол., в т.ч. смертельно 1; в січні-вересні 2015 році у місті Вінниці на виробництві травмовано 47 чоловік, з них 6 - смертельно. У

загальній структурі причин нещасних випадків 75% складають причини організаційного характеру, серед яких домінують: невиконання вимог інструкцій з охорони праці – 30,5%, невиконання посадових обов'язків – 18,5%, психофізіологічні причини – 14,2%, технічні причини – 10,7%.

Частота виробничого травматизму на підприємствах міста Вінниці склала 0,5, тобто 5 працівників на 10 тис. працівників.

Середня кількість людино-днів непрацездатності на 1 нещасний випадок склала 26,7.

У м. Вінниці зареєстровано близько 14000 суб'єктів господарювання, з них діючих – 6718. Працює 114880 найманих працівників.

Кількість виданих дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки на експлуатацію машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, виданих установам, організаціям та підприємствам м. Вінниці становить:

2013 рік – 178 дозволів, що складає 41,4% від загальної кількості виданих дозволів;

2014 рік - 180 дозволів, що становить 36,7% від загальної кількості виданих дозволів;

2015 рік (9 місяців) – 54 дозволів, що становить 28,7% від загальної кількості виданих дозволів.

Кількість зареєстрованих по місту Вінниці Декларацій відповідності матеріально-технічної бази роботодавця вимогам законодавства з питань охорони праці та промислової безпеки становить:

2013 рік – 28 декларацій, що становить 56% від загальної кількості зареєстрованих декларацій;

2014 рік - 23 декларації, що становить 28,4% від загальної кількості зареєстрованих декларацій;

2015 рік (9 місяців) - 9 декларацій, що становить 50% від загальної кількості зареєстрованих декларацій.

В житловому фонді м. Вінниці станом на 01.10.2015р. експлуатується 1525 ліфтів. 750 ліфтів відпрацювали нормативний термін експлуатації, з них лише 566 ліфтам проведено експертне обстеження спеціалізованою організацією. 184 ліфти, які відпрацювали встановлений термін експлуатації (25 років), знаходяться в експлуатації, експертне обстеження їм не проведено. Кількість таких ліфтів щорічно збільшується.

Сучасний стан промислової безпеки та охорони праці на виробництві потребує реалізації заходів, що мають бути спрямовані на зниження кількості аварій, нещасних випадків і професійних захворювань на виробництві.

Програмою визначено систему заходів щодо поліпшення та удосконалення роботи органів місцевого самоврядування, громадських

організацій у напрямках збереження трудового потенціалу, створення належних, безпечних і здорових умов праці, запобігання нещасним випадкам на виробництві та професійним захворюванням.

2.2. Аналіз правової бази

Законодавство України у сфері охорони праці базується на Конституції України і складається із законів та нормативно-правових актів, що регулюють відносини у цій сфері.

Програма поліпшення стану безпеки і гігієни праці та виробничого середовища у м. Вінниці на 2016-2020 роки розроблена з урахуванням:

- Законів України «Про охорону праці», «Про місцеве самоврядування», «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності», «Про колективні договори та угоди»;
- Концепції Загальнодержавної програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища на 2012 - 2016 роки, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 31 серпня 2011 року № 889-р.;
- Постанов Кабінету Міністрів України від 25.08.2004р. №112 «Деякі питання розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві», від 01.08.1192р. №442 «Про Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці»;
- Стратегії розвитку «Вінниця-2020», затвердженої рішенням Вінницької міської ради від 30.08.2013 року №1405.

2.3. Аналіз гарних практик

Одним з вагомих документів щодо системи соціального захисту в європейських країнах є Європейська соціальна Хартія, основними принципами якої є:

- кожна людина повинна мати можливість заробляти собі на життя
- працею, яку вона вільно обирає.;
- всі працівники мають право на справедливі умови праці;
- всі працівники мають право на безпечні та здорові умови праці.

Програма відповідає принципам Європейської соціальної Хартії, так як головною метою її є поліпшення охорони праці і виробничої гігієни, а також запобігання нещасним випадкам та травматизму, що виникають внаслідок

виробничої діяльності, пов'язані з нею або мають місце в процесі її здійснення, зокрема шляхом мінімізації причин виникнення ризиків, властивих виробничому середовищу.

Технічний прогрес постійно, мов тінь, супроводжують техногенні аварії та нещасні випадки. За статистичними даними міжнародної організації праці, кількість нещасних випадків на виробництві у світі неухильно зростає і становить на теперішній час приблизно 250 млн. щорічно (685 тис. виробничих травм на день). Рівень травматизму і профзахворюваності значно вищий у країнах, що розвиваються, ніж у промислово розвинутих державах.

Так, у країнах Європейського Союзу щорічно жертвами нещасних випадків і профзахворювань стають близько 10 млн осіб; з них майже 8 тис. гинуть. В Україні щоденно на виробництві травмуються в середньому 140-180 осіб, з них 20 стають інвалідами, а 3-4 гинуть.

Статистичні дані свідчать, що:

- кожних три хвилини внаслідок виробничої травми чи професійного захворювання у світі помирає одна людина;
- в Україні внаслідок травм кожних шість годин гине одна людина;
- кожної секунди у світі на виробництві травмується чотири людини;
- в Україні кожних вісім хвилин травмується одна людина;
- кожного місяця у світі на виробництві травмується така кількість людей, яка дорівнює населенню Парижа.
- Міжнародне бюро праці з'ясувало, що в середньому в світі на 100 тис. працюючих щорічно припадає приблизно шість нещасних випадків зі смертельними наслідками. В Україні цей показник майже вдвічі вищий.

Велика кількість нещасних випадків зі смертельними наслідками пояснюється п'ятьма основними причинами: незадовільною підготовкою працівників і роботодавців з питань охорони праці; відсутністю належного контролю за станом безпеки на робочих місцях та виконанням встановлених норм; недостатнім забезпеченням працюючих засобами індивідуального захисту; повільним впровадженням засобів та приладів колективної безпеки на підприємствах; спрацьованістю (у деяких галузях до 80 %) засобів виробництва.

Витрати, пов'язані з нещасними випадками, становлять значну суму. Так, кожен випадок виробничого травматизму в індустріальній державі (наприклад, європейській) обходиться приблизно в 500-1000 швейцарських франків на день. У яку суму точно обходиться нещасний випадок в Україні - поки що невідомо (немає статистичного обліку всіх витрат та методики їх визначення). Однак відомо, що за кілька останніх років в Україні витрати на

відшкодування втрат потерпілим на виробництві та ліквідацію наслідків нещасних випадків приблизно у 20 разів перевищували витрати на заходи з охорони праці.

За кордоном підприємці підраховували і давно дійшли висновку, що економічно вигідніше вкладати кошти в охорону праці, аніж прирікати себе на постійну ліквідацію наслідків нещасних випадків і аварій на виробництві. Збереження життя і здоров'я людини не тільки на виробництві, але й за його межами набуває особливого значення з огляду на соціально-економічні та демографічні аспекти сучасного розвитку нашої держави.

Позитивний досвід розбудови національної системи підготовки фахівців з безпеки праці на виробництві накопичено у Федеративній Республіці Німеччині. Останніми роками у ФРН формується новий вигляд охорони праці, який відрізняється від традиційного. У багатьох фірмах охорона праці розглядається не як вимога суспільства про збереження здоров'я громадянина, а як основна мета підприємства на рівні з комерційним успіхом. Фахівці у сфері охорони праці, маючи ґрунтовні знання, зобов'язані щороку проходити курси підвищення професійної кваліфікації загальною тривалістю щонайменш 10 днів. Тренінги зазвичай присвячені розгляду нових законодавчих актів, новітніх технічних та організаційних рішень, спрямованих на покращення стану охорони праці.

Отже, напрямки та принципи охорони праці, що поширені в європейських країнах, є цікавими та прийнятними для подальшого застосування у Програмі поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища у м. Вінниці на 2016-2020 роки.

3. МЕТА ПРОГРАМИ

Метою Програми є реалізація комплексу заходів щодо зниження рівня виробничого травматизму і професійної захворюваності працівників, створення належних, безпечних і здорових умов праці на підприємствах, в установах та організаціях усіх форм власності та фізичних осіб, які відповідно до законодавства використовують найману працю, шляхом виконання конкретних завдань організаційного, матеріально-технічного, наукового та нормативно-правового характеру у сфері охорони праці та промислової безпеки, покращення функціонування та вдосконалення системи управління охороною праці на рівні міста.

4. ВИКОНАВЦІ ПРОГРАМИ

- Вінницька міська рада та виконавчий комітет Вінницької міської ради;
- департамент соціальної політики міської ради як координатор та
- розробник програми;
- виконавчі органи міської ради (департаменти та відділи);
- комунальні підприємства, установи, організації міста.

5. ФІНАНСУВАННЯ ПРОГРАМИ

Фінансування заходів Програми здійснюється в передбаченому законодавством порядку за рахунок коштів Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, підприємств, установ та організацій, а також інших джерел, не заборонених чинним законодавством.

Фінансова складова Програми може бути змінена шляхом внесення змін до Програми або перерозподілу коштів у межах Програми за погодженням із виконавцями заходів.

**6. ЗАХОДИ ПРОГРАМИ ПОЛПШЕННЯ СТАНУ БЕЗПЕКИ,
ГІГІЄНИ ПРАЦІ ТА ВИРОБНИЧОГО СЕРЕДОВИЩА М. ВІННИЦІ НА 2016-2020 РОКИ**

№ п/п	Заходи Комплексної програми	Відповідальний виконавець	Термін виконання
1.	Сприяти впровадженню та вдосконаленню системи управління охороною праці в м. Вінниці на підприємствах, в установах і організаціях усіх форм власності	Управління Держпраці у Вінницькій області, Департамент соціальної політики, інші департаменти та служби Вінницької міської ради, відділення виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України в Вінницькій області (далі – ФССНВУ), профспілкові організації підприємств та установ міста.	2016-2020 роки
2.	Вивчати державні та міжнародні стандарти, нормативно-правові акти щодо дієвого застосування та впровадження системи управління охороною праці (далі СУОП) на рівні міста, департаменту, підприємства.	Департамент соціальної політики, інші департаменти та служби Вінницької міської ради, організації, підприємства та установи міста.	2016-2020 роки

№ п/п	Заходи Комплексної програми	Відповідальний виконавець	Термін виконання
3.	Забезпечувати реалізацію положень Закону України «Про охорону праці», Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» в частині організації та здійснення контролю за станом охорони праці та якістю проведення атестації робочих місць за умовами праці та наданням пільг і компенсацій за роботу в шкідливих та важких умовах праці.	Департамент соціальної політики, інші департаменти та служби Вінницької міської ради, організації, підприємства та установи міста.	2016-2020 роки
4.	Сприяти організації навчання з підвищення рівня знань посадових осіб та спеціалістів, які вирішують питання охорони праці на підприємствах, установах, організаціях усіх форм власності.	роботодавці, навчальні заклади міста, що мають дозвіл на проведення навчання, відділення ВД ФССНВ України у м. Вінниці	2016-2020 роки
5.	Забезпечити проведення щороку з нагоди Всесвітнього дня охорони праці: - Тижня охорони праці у м. Вінниці; - Огляду-конкурсу з охорони праці та промислової безпеки	Департамент соціальної політики міської ради, підприємства, установи та організації міста усіх форм власності	2016-2020 роки
6.	Призначати відповідальних за стан охорони праці та створювати комісії з питань охорони праці на підприємствах, в організаціях, установах, що належать до комунальної власності територіальної громади міста, та забезпечувати їх дієву роботу (ст.ст.15,16, 35 Закону України «Про охорону праці»).	Директори департаментів міської ради, керівники підприємств, організацій установ, що належать до	2016 рік

№ п/п	Заходи Комплексної програми	Відповідальний виконавець	Термін виконання
		територіаль-ної громади міста	
7.	Контролювати при реєстрації колективних договорів наявність комплексних заходів щодо досягнення встановлених нормативів безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, підвищення існуючого рівня охорони праці, запобігання випадків виробничого травматизму, професійних захворювань і аварій.	Департамент соціальної політики міської ради	2016-2020 роки
8.	Проводити атестацію робочих місць за умовами праці щодо їх відповідності нормативно-правовим актам про охорону праці	Керівники підприємств, установ та організацій міста	2016-2020 роки
9.	Надавати інформаційно-консультативну, методичну допомогу підприємствам, установам організаціям з питань охорони праці та промислової безпеки, атестації робочих місць за умовами праці, підготовки розділу «Охорона праці» у колективному договорі.	Департамент соціальної політики міської ради, відділення ВД ФССНВ України у м. Вінниці	2016-2020 роки
10.	Організувати проведення медичних оглядів працівників відповідно до статті 17 Закону України «Про охорону праці».	Керівники підприємств, установ та організацій міста, Департамент охорони здоров'я міської ради	2016-2020 роки
11.	Забезпечувати працівників, які працюють у несприятливих умовах праці засобами індивідуального захисту відповідно вимог нормативно-правових актів, а також лікувально-профілактичним харчуванням, іншими пільгами, компенсаціями за роботу у шкідливих та важких умовах праці	Керівники підприємств, установ та організацій міста	2016-2020 роки
12.	Забезпечити фінансування заходів з охорони праці щодо профілактики виробничого травматизму та профзахворювань, покращення умов праці:	Керівники підприємств, установ та організацій	2016-2020 роки

№ п/п	Заходи Комплексної програми	Відповідальний виконавець	Термін виконання
	<ul style="list-style-type: none"> - для підприємств, незалежно від форм власності, або фізичних осіб, які відповідно до законодавства використовують найману працю, виділяти не менше 0,5% від фонду оплати праці за попередній рік; - для установ, що утримуються з бюджету – розмір витрат на охорону праці встановлюється у колективному договорі з урахуванням фінансових можливостей підприємства, установи, організації (ст.19 Закону України «Про охорону праці»). 	міста усіх форм власності	
13.	Активізувати роботу щодо безпечного функціонування систем централізованого постачання кисню в приміщеннях закладів охорони здоров'я	Департамент охорони здоров'я	2016-2020 роки
14.	Переглядати та оновлювати базу законодавчих та нормативно – правових актів з питань охорони праці та промислової безпеки, підтримувати її в актуальному стані.	Департаменти міської ради	2016-2020 роки
15.	Систематично висвітлювати питання охорони праці та промислової безпеки в засобах масової інформації, здійснювати обмін досвідом зі спорідненими департаментами інших міст України, підприємствами, організаціями, установами.	Департаменти міської ради, департамент у справах ЗМІ та зв'язків з громадськістю міської ради, роботодавці міста	2016-2020 роки

7. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЛЕКСНОЇ ПРОГРАМИ

Виконання Програми дасть змогу поліпшити стан охорони праці та промислової безпеки, знизити рівень виробничого травматизму, в тому числі зі смертельним наслідком та випадків професійної захворюваності на 15%, підвищити рівень якості пропаганди безпечних та нешкідливих умов праці, зменшити соціальні та економічні втрати від цих подій.

Ефективність виконання програми забезпечується шляхом оптимізації матеріально-технічних, фінансових, трудових витрат, спрямованих на поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища для забезпечення реалізації конституційного права громадян на належні, безпечні і здорові умови праці, збереження трудового потенціалу міста Вінниці .

8. ЗВ'ЯЗОК ЗІ СТРАТЕГІЄЮ РОЗВИТКУ «ВІННИЦЯ-2020»

Стратегічний пріоритет 4. «Якість соціального життя» одним із головних завдань передбачає створення можливостей для забезпечення благополуччя мешканців міста в різних сферах життя, в тому числі в реалізації права працівників на охорону їх життя, трудової діяльності та здоров'я.

Таким чином, запровадження даної програми цілком відповідає стратегічним пріоритетам і цілям Стратегії розвитку «Вінниця-2020» і дасть можливість ефективно вирішувати значну кількість проблем мешканців міста, зокрема, охорони праці найманих працівників на підприємствах, установах та організаціях м. Вінниці.

9.ВПРОВАДЖЕННЯ, МОНІТОРИНГ ТА ПЕРЕГЛЯД КОМПЛЕКСНОЇ ПРОГРАМИ

9.1. Виконавці Програми забезпечують її реалізацію в повному обсязі та у визначені терміни.

Узагальнення матеріалів від виконавців програми здійснює департамент соціальної політики міської ради.

Внесення змін до Програми здійснюватиметься за процедурою внесення змін до місцевих нормативних актів.

9.2. З метою забезпечення контролю за досягненням поставлених цілей визначено перелік показників моніторингу ефективності реалізації програми. Для визначення необхідності коригування документу щорічно проводитиметься аналіз ефективності дії програми, враховуючи фактичні показники індикаторів.

10. ПОКАЗНИКИ МОНІТОРИНГУ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ

Результативність виконання програми визначається за допомогою наступних показників (*ключових індикаторів*):

Ключові індикатори	2016	2017	2018	2019	2020
Кількість працюючих на підприємствах, установах та організаціях (тис. осіб)	100,0	110,0	120,0	130,0	140,0
Рівень проведення атестації робочих місць за умовами праці на підприємствах, установах та організаціях м. Вінниці з несприятливими умовами праці (%)	94	96	98	99	100
Зниження рівня виробничого травматизму на підприємствах, установах та організаціях міста (%)	3	3	3	4	4

Міський голова

С. Моргунов

Департамент соціальної політики міської ради
Очеретна Алла Валеріївна
Головний спеціаліст відділу організаційної роботи